

Eduskunnan peruskorjaushankkeen toiminnalliset lähtökohdat ja tavoitetila

Perkola-toimikunnan raportti

EDUSKUNNAN KANSLIAN JULKAISU 2/2007

EDUSKUNTA

ISBN 978-951-53-2956-1 (nid)
ISBN 978-951-53-2957-8 (PDF)
ISSN 1239-1638

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2007

PERKOLA-toimikunta

KANSLIATOIMIKUNNALLE

Eduskunnan kansliatoimikunta päätti kokouksessaan 5/2006 6.4.2006 §5 asettaa toimikunnan määrittelemään eduskunnan peruskorjaushankkeessa huomioon otettavat kiinteistöjenkäytön toiminnalliset lähtökohdat ja tavoitetilan. Toimikunnan puheenjohtajaksi kutsuttiin I varapuhemies Sirkka-Liisa Anttila, varapuheenjohtajaksi II varapuhemies Ilkka Kanerva ja jäseniksi kansanedustaja Matti Ahde, pääsihteeri Seppo Tiitinen, apulaispääsihteeri Jarmo Vuorinen, hallintojohtaja Kari T. Ahonen, lainsäädäntöjohtaja Keijo Koivukangas, tieto- ja viestintäjohtaja Tuula Laaksovirta, kansainvälisten asiain yksikön johtaja Katriina Kuusinen, turvallisuusjohtaja Jukka Savola, hallintotoimiston toimistopäällikkö Martti K. Korhonen, kiinteistötoimiston toimistopäällikkö Ilona Nokela, tiedotuspäällikkö Marjo Timonen ja apulaistoimistopäällikkö Timo Korhonen. 1.1.2007 alkaen tieto- ja viestintäjohtaja Tuula Laaksovirran tilalle nimettiin v.t. tieto- ja viestintäjohtaja Antti Rautava. Työryhmän sihteerinä ovat toimineet apulaistoimistopäällikkö Timo Korhonen, toimistopäällikkö Ilona Nokela ja DI Matti Kruus.

Toimikunnan raportissa ja sen liitteissä on selostettu toimikunnan laadittamia tai sen työhön liittyviä selvityksiä sekä muiden eduskunnassa toimineiden työryhmien ehdotuksia, jotka liittyvät eduskunnan rakennusten peruskorjaukseen. Nämä selvitykset ja ehdotukset ovat olleet pohjana raporttiin sisältyvissä toimikunnan ehdotuksissa. Toimikunta on työssään selvittänyt toimeksiantoonsa liittyen myös eri ehdotuksissa esitettyjä korjausaikatauluun liittyviä ehdotuksia sekä tehnyt niiden perusteella ehdotuksen peruskorjaushankkeen alustavaksi toteutusaikatauluksi.

Saatuun työnsä valmiiksi toimikunta luovuttaa raporttinsa kansliatoimikunnalle.

Helsingissä 22 päivänä maaliskuuta 2007

Sirkka-Liisa Anttila, puheenjohtaja

Ilkka Kanerva

Matti Ahde

Seppo Tiitinen

Jarmo Vuorinen

Kari T. Ahonen

Keijo Koivukangas

Antti Rautava

Katriina Kuusinen

Jukka Savola

Martti K. Korhonen

Ilona Nokela

Marjo Timonen

Timo Korhonen

Matti Kruus
sihteeri

PERKOLA-TOIMIKUNTA

**EDUSKUNNAN PERUSKORJAUSHANKKEEN
TOIMINNALLISET LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITETILA**

Perkola-toimikunnan raportti

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	3
2. KÄYTTÄJÄKYSELY	
2.1 Kyselyn suorittaminen	3
2.2 Kyselyn tulokset	4
2.3 Muita käyttäjien toiveita	4
3. MUIDEN TYÖRYHMIEN EHDOTUKSET	
3.1 Muut työryhmät	5
3.2 Toiminnalliset ja tekniset ehdotukset	5
3.3 Aikatauluehdotukset	6
3.4 Aiemmat tilatyöryhmät	6
4. TEKNISET SELVITYKSET	
4.1 Talotekniset selvitykset	7
4.2 Rakennustekniset selvitykset	8
4.3 Logistiikkaselvitys	9
4.4 Kulttuurihistoriallisten ja muiden näkökohtien huomioiminen	9
5. RISTIRIITAISET TAVOITTEET	
5.1 Tiloihin liittyvät tavoitteet	9
5.2 Toteutusaikatauluihin liittyvät tavoitteet	11
6. TOIMIKUNNAN EHDOTUKSET	
6.1 Tiloihin liittyvät tavoitteet	11
6.1.1 Tilojen riittävyys yleensä	11
6.1.2 Toimintojen sijoittuminen tiloihin ja tilojen laatutaso	12
6.1.3 Yksittäisiin ehdotuksiin liittyvät kannanotot	13
6.2 Korjausten toteutusjärjestys	14
6.3 Korjaushankkeen organisointi	16
LIITELUETTELO	17

1. YLEISTÄ

Toimikunta päätti nimekseen PERKOLA-toimikunta. Kokouksia pidettiin yhteensä 7 kpl. Kokouksissaan toimikunta kuuli seuraavia toimikunnan ulkopuolisia asiantuntijoita:

- kansanedustaja Ulla Anttila: Esteettömyys- ja saavutettavuustyöryhmän ehdotukset
- ins. Leo Sorjonen, Pöyry Infra Oy: VESPER-hankkeen ehdotukset
- arkkitehti Tommi Lindh: Museoviraston näkökulmia peruskorjaushankkeeseen
- tietoasiantuntija Marja Oksa-Pallasvuo: kirjaston toiminnalliset muutostarpeet
- atk-päällikkö Juha-Pekka Leskinen: kiinteistöjen ATK-tilat ja järjestelmät
- ins. Ulf Nordström, Pöyry Building Services Oy: kiinteistöjen LVI-kuntokartoitus
- ins. Pertti Nissinen, Ins.tsto Risto Mäenpää Oy: kiinteistöjen sähkökuntokartoitus
- ins. Hannu Ranta, EP-Logistics Oy: peruskorjaukseen liittyvät logistiset näkökohdat.

Lisäksi toimikunnan jäsenet turvallisuusjohtaja Jukka Savola, toimistopäällikkö Ilona Nokela ja apulaistoimistopäällikkö Timo Korhonen sekä toimikunnan sihteeri DI Matti Kruus esittelivät toimikunnalle kokouksiin valmisteltua aineistoa.

2. KÄYTTÄJÄKYSELY

2.1 Kyselyn suorittaminen

Toimikunta järjesti eduskuntakiinteistöjen käyttäjille kyselyn, jossa kartoitettiin tilojen käyttäjien käsityksiä tilojen nykyisistä ongelmista sekä tulevista tilatarpeista. Kyselyssä tiedusteltiin mm. arvioita henkilökuntamäärästä sekä työpisteiden lukumääräisistä ja laadullisista tarpeista tavoiteajankohtana. Tavoitevuodeksi toimikunta määräsi vuoden 2018. Ko. ajankohta valittiin ajatuksella, että tilat pyritään suunnittelemaan niin, että ne vastaavat käyttäjien tarpeita mahdollisimman hyvin vielä vähintään n. viisi vuotta koko korjaushankkeen valmistumisen jälkeen. Toisaalta tiedostettiin hyvin, että arvioiden tekeminen niin pitkälle tulevaisuuteen on erittäin vaikeaa ja epävarmaa.

2.2 Kyselyn tulokset

Kyselyn oleellisia tuloksia on, että käyttäjät arvioivat työpistetarpeen v. 2018 olevan n. reilut 50 nykyistä suuremman. Tästä lisäyksestä vajaa 40 johtui arvioidusta henkilöstön lisäyksestä, josta muutama on jo toteutumassa tämän vuoden aikana. Loput johtuvat joko työn luonteen muuttumisesta erillistä työpistettä vaativaksi tai nykyisin ahtaasti sijoitettujen henkilöiden lisähuonetarpeista. Enimmäkseen toivottiin yhden hengen huoneita, tosin joidenkin toimintojen osalta katsottiin myös palvelupistetyyppisten avokonttoriratkaisujen voivan tulla kyseeseen. Kokoustiloja arvioidaan myös yleisesti tarvittavan nykyistä enemmän: toisaalta pienehköjä muutaman hengen neuvottelutiloja toimistotilojen välittömään läheisyyteen, toisaalta isompia yli 20 hengelle soveltuvia tiloja. Lisäksi lisätarpeita on mm. varasto- ja arkistotiloissa ja sosiaalituloissa.

Nykyisten tilojen ongelmista ehdottomasti tärkeimmiksi nousivat työtilojen sisäilmaan: ilmanvaihtoon, lämmitykseen ja jäähdytykseen liittyvät näkökohdat. Korjattujen työtilojen laatutasoon liittyvät toiveet kohdistuivat paljolti samoihin seikkoihin, myös työtilojen ja kalusteiden muunneltavuus ja ergonomia olivat useissa vastauksissa esillä. Tuloksista on tehty myös yksityiskohtaisempi käyttäjäkohtainen yhteenveto, jota voidaan käyttää eri rakennusten korjausten jatkosuunnittelussa eräänä lähtötietona.

Toimikunta päätti tuloksia analysoidessaan, että tässä vaiheessa vastauksia käsitellään vain A-E -rakennuksia koskevilta osin ja mahdollisia Pikkuparlamentin tai vuokratiloissa toimivien yksiköiden tarpeita ei tarkastella tämän työn yhteydessä.

2.3 Muita käyttäjien toiveita

Käyttäjäkyselyn jälkeen on tullut esille vielä muutama lisäehdotus. Seitsemän kansanedustajan allekirjoittamassa kirjeessä esitetään erillisen hiljentymishuoneen rakentamista. Työryhmälle on tullut tietoon myös ehdotus tilojen varaamisesta ns. Koululaisparlamentin käyttöön. Muissa Pohjoismaissa tällaisia tiloja on parlamenttirakennuksiin tehty, esimerkkinä seuraavat tilat: koululuokan kokoinen mini-istunto-sali, 4 valiokuntahuonetta ja TV-studio, kokonaistilantarpeeksi on arvioitu 200–300 m².

Toimikunnan kokouksissa on tullut esiin myös seuraavia ajatuksia:

- voisiko sisäpihat kattaa kokous- tms. käyttöön
- voisiko väestönsuojatiloihin sijoittaa työhuoneita.

3. MUIDEN TYÖRYHMIEN EHDOTUKSET

3.1 Muut työryhmät

Seuraavat muut eduskunnassa toimineet toimikunnat ja työryhmät ovat esittäneet peruskorjaukseen liittyviä ehdotuksia:

- VAPA: Puhemiehenaukion liikenteen järjestely ja turvavalvomon siirtäminen ja sen jatkoryhmä VAPA2
- VESPER: Väestönsuojan perusparannuksen hankeselvitys
- VISITOR: Eduskunnan vierailupalvelujen kehittäminen
- YRTTI: Ympäristöturvallisuus
- Esteettömyys- ja saavutettavuusselvitys
- MATSKU: Eduskunnan materiaaliturvallisuuden selvittäminen
- Valmius- ja väestönsuojatoimikunta.

Ehdotukset koskevat toisaalta toteutettavia toiminnallisia tilaratkaisuja ja tiettyjä teknisiä yksityiskohtia, toisaalta toimenpiteiden aikataulua suhteessa koko peruskorjaushankkeen aikatauluun.

3.2 Toiminnalliset ja tekniset ehdotukset

Sekä VISITOR- että VAPA-työryhmät esittävät erilaisia sisäänkäynteihin liittyviä ehdotuksia, joiden perusteena ovat toisaalta vierailijajärjestelyjen tehostaminen ja toisaalta muut turvallisuusnäkökohdat. Ehdotuksiin sisältyy E-rakennuksen pohjoisen ja eteläisen sisäänkäyntien järjestelyjä, turvavalvomon siirto D-rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen sekä porttiratkaisuja, joiden toteutus on jo osin käynnistynyt erillishankkeena. VISITOR-työryhmä esittää lisäksi tiedotusyksikölle osoitettavaksi tilat pohjoisen sisäänkäynnin lähelle asuntosiiven alakertaan.

VAPA-työryhmien ehdotuksiin sisältyy erilaisia kuorisuojauksen parantamiseen liittyviä toimenpiteitä, joista suurin osa on luontevaa toteuttaa peruskorjauksen yhteydessä. Myös tiettyjä turvallisuuteen liittyviä järjestelmiä esitetään peruskorjauksen yhteydessä uusittavaksi. Lisäksi esitetään huoltoliikenteen siirtämistä maanalaiselle reitille, tai mikäli tätä ei toteuteta, C-rakennuksen huoltosisäänkäynnin uusimista. MATSKU-ryhmä puoltaa esitystä maanalaisista logistiikkajärjestelyistä.

Väestönsuoja- ja valmiustoimikunta sekä VESPER-projektiryhmä esittävät kaikkien eduskuntakiinteistöihin liittyvien kalliotilojen peruskorjausta siten, että ne toiminnallisesti ja teknisesti vastaavat nykyajan vaatimuksia. Ehdotuksiin sisältyy tietotekniikkaa palvelevien laitetilojen uudistaminen ja siirtäminen kalliotilojen käytön kannalta tarkoituksenmukaiseen paikkaan. Ehdotuksiin sisältyy myös ajatus tilojen normaaliajan käytön tehostamisesta.

Väestönsuoja- ja valmiustoimikunnan näkemyksen mukaan maanalaisten logistiikka-ratkaisujen toteuttaminen on mahdollista, kunhan niissä huomioidaan turvallisuustekniset näkökohdat.

YRTTI-ryhmä esittää useiden mm. energian tehokkaaseen käyttöön ja jätehuoltoon liittyvien suunnitteluperiaatteiden ottamista peruskorjauksen lähtökohdaksi. Esteettömyys- ja saavutettavuustyöryhmä taas on kartoittanut nykyisten tilojen esteettömyyteen liittyviä ongelmia ja esittää niiden mahdollisimman laajaa poistamista peruskorjauksen yhteydessä, tärkeimpinä pohjoisen sisäänkäynnin yhteyteen esteetöntä vierailijasisäänkäyntiä, istuntosalin esteettömyyden parantamista sekä uusia hissiratkaisuja.

3.3 Aikatauluehdotukset

VISITOR-työryhmä esittää pohjoisen sisäänkäynnin toteuttamista peruskorjauksen alkuvaiheessa.

VAPA-työryhmä esittää, että peruskorjauksen ensimmäisessä vaiheessa tulisi toteuttaa turvallisuusvalvomon siirto ja sen edellyttämä D-rakennuksen osan peruskorjaus sekä uuden ATK-konesalin rakentaminen. VAPA2-työryhmä esittää seuraavien hankkeiden irrottamista peruskorjaushankkeesta ja toteuttamista siitä erillään jo ennen varsinaisten peruskorjaustöiden käynnistämistä: sisääntulojärjestelyt Eduskuntakadulla, videovalvontajärjestelmän, pikapuhelinjärjestelmän (toteutuu maaliskuussa 2007) ja kuulutusjärjestelmän uusiminen, Aionkadun julkisivun ja C-rakennuksen lastauslaiturialueen parannushankkeet.

Väestönsuoja- ja valmiustoimikunta sekä VESPER-projektiryhmä esittävät kalliotilojen korjaukselle seuraavaa aikataulua: suunnittelu tulisi käynnistää 2007, tarvittavat lisälouhinnat 2008, sisustus- ja tekniikan uusimistöitä tehtäisiin tiloissa vaiheittain vv. 2009–2012 siten, että tietoliikennetilojen siirto voisi toteutua v. 2010. Tämä aikataulu edellyttää vielä toistaiseksi Helsingin kaupungin omistuksessa olevan tilan hankkimista eduskunnan hallintaan v. 2008.

3.4 Aiemmat tilatyöryhmät

Pikkuparlamentin suunnittelu- ja toteutusvaiheessa oli myös työryhmiä, jotka pohtivat tilojen käyttöön liittyviä kysymyksiä. PERKOLA-toimikunta on tutustunut ko. raporttien tuloksiin ja tähän tilanteeseen liittyen niiden johtopäätöksistä vanhoja rakennuksia koskien voidaan todeta mm. seuraavaa:

Eduskunnan lisärakennuksen käyttäjien määrittelyn työryhmä (Tilatyöryhmä 1999):

- E-rakennukseen tulisi sijoittaa mm. eduskuntaryhmien kokoustilojen ja ryhmäkanslioiden tilojen pääosin, keskuskanslian keskeisiltä osiltaan ja tiedotustoimintaan liittyvien työhuoneiden pääosin sekä tiedotusvälineiden tilojen ja virastopalvelujaoston yhtenäisen työtilan

- valiokuntasihteeristön työskentely on mahdollista muuallakin kuin E-talossa, jos työtilat muodostavat riittävän suuria toiminnallisia kokonaisuuksia, samoin hallinto-osasto voi sinänsä sijoittua mihin hyvänsä tiloihin, jotka ovat kohtuullisen lähellä eduskunnan ydintoimintoja
- kokoustiloja tulee olla käytettävissä eri puolilla eduskunnan rakennuksia, osa kokoustiloista voi sijaita muista toiminnoista erillään
- kirjaston tulee sijaita keskeisesti ja siten, että se voi hyvin palvella sekä oman talon että ulkopuolisia asiakkaita
- lähtökohtana tulisi olla, että samaan työhuoneeseen sijoitetaan vain yksi henkilö (mainittu ainakin ryhmäkanslioiden ja keskuskanslian kohdalla ja hallinto-osaston kohdalla on mainittu ongelmaksi, että tietohallintotoimistossa on useita henkilöitä vailla omaa huonetta).

Eduskunnan lisärakennuksen käyttäjien määrittelyn työryhmä II (Tilatyöryhmä 2 2004), ote kohdasta Toimintojen yleisiä sijoitusperiaatteita:

"Työryhmä piti tärkeänä, että eduskunnan perustehtävien kannalta keskeiset yksiköt sijoittuvat tarkoituksenmukaisella tavalla ja mahdollisimman yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi. Muutoinkin pidettiin tärkeänä, että kaikki toiminnot sijoitetaan logistisesti oikeaan paikkaan ja mahdollisimman ehjinä kokonaisuuksina samoihin rakennuksiin ja kerroksiin. ... Työryhmä toteaa, että E-rakennuksen tiloja on eduskuntatyöhön suoranaisesti liittymättömässä asuin- ja työtilakäytössä. Työryhmän mielestä tulee selvittää, mitkä näistä tiloista välttämättä tarvitaan nykyiseen tarkoitukseen. Tavoitteena tulee olla eduskuntatyöhön suoranaisesti liittymättömien tilojen osoittaminen eduskunnan perustehtävien hoitamiseen tarkoitetuiksi työtiloiksi."

4. TEKNISET SELVITYKSET

4.1 Talotekniset selvitykset

Eduskuntakiinteistöissä viime vuosina muutos- ja korjaustöitä suunnitelleet Pöyry Building Services Oy (LVIA-työt) ja Ins. tsto Risto Mäenpää Oy (sähkötyöt) ovat tehneet kuntoselvitykset taloteknisiä järjestelmiä koskien. Tietohallintotoimisto on selvittänyt ATK-verkon ja tilojen kuntoa.

Kohteen nykyiset lämpöjohdot ja patterit voitaneen säilyttää, mutta niiden kuntoa on selvitettävä lisätutkimuksilla, lämpöverkoston sulku- ja linjasäätöventtiilit on vaihdettava. A-E -rakennuksissa tiloja ei tänä päivänä juurikaan jäädytetä ja tästä on aiheutunut lämpöongelmia kesäisin. Jäähdytyksen rakentaminen on yksi suuri toimenpide peruskorjauksessa.

Kohteen vesi- ja viemäriverkosto on osittain jopa vuodelta 1931 ja se on perusteellisen uusimisen tarpeessa. Rakennusten A, B ja C työhuoneiden ilmanvaihto perustuu ns. käytäväpuhallukseen, jossa tuloilma johdetaan työhuoneisiin virtaussäleikköjen kautta. Em. järjestelmä on todettu käytännössä heikosti toimivaksi. Rakennuksen tulo- ja poistoilmakojeet ja pääosa kanavavarusteista (venttiilit, säätöpellit ym.) ovat alkuperäisiä ja ne ovat tulleet elinkaarensa päähän.

Ulkotilojen valaistuksen teho on puutteellista, joka aiheuttaa ongelmia turvakameroille. Sähkökeskukset ovat pääosin vanhat. Johtotiet ovat täyteen asennettuja. Heikko- ja vahvavirtakaapelointeja ei ole erotettu toisistaan, josta aiheutuu ongelmia. Sisävalaistuksen ominaisuudet eivät täytä hyvälle toimistovalaisuudelle asetettuja vaatimuksia. Ongelmia on myös turvavalauksen, äänentoistojärjestelmän ja antenniverkon osalta. Lisäksi kaikki rakennukset tulisi suojata osoitteellisella palo-ilmoitinjärjestelmällä.

Tietoliikenneverkko tulisi jatkossa kauttaaltaan päivittää vähintään tasoon Cat6. Nykyisellä Cat5- ja Cat6-järjestelmien sekoituksella selvitään tällä hetkellä, mutta jatkossa liikutetaan multimedialla enemmän, jolloin tarvitaan parempaa verkkoa. Tämän päivän suurimpana ongelmana ovat tietoliikenteen konesalit ja kerrosjakamotilat. Kerrosjakamotilat pitkälti puuttuvat ja niiden tulisi olla pölyltä suojattuja sekä jäädytettyjä. E-talon konesalihuoneiden käyttövarmuus on nykyisin puutteellinen. Tiloja on liian monta ja ne tulisi erottaa mm. YLE:n tiloista. Korjausjärjestyksen tulisi olla ensin konehuonesalien korjaus ja tämän jälkeen muut ATK-muutokset.

4.2 Rakennustekniset selvitykset

Tässä vaiheessa ei vielä ole tehty varsinaista rakennusteknistä kuntoarviota eikä tarkkoja rakennusteknisiä kuntotutkimuksia, vaan rakennustekniikkaa koskien on koottu kiinteistötoimiston oman henkilökunnan käsitykset rakennusten ja tilojen kuntoa koskien.

Oleellisimpia rakennusteknisiä korjauskohteita ovat vesikatot ja ikkunat, eräiden kosteusteknisesti riskialttiiden alueiden korjaukset, C-rakennuksen julkisivut sekä E-rakennuksen ulkoportaat. Kiireellisimpiä näistä olisivat A-, B- ja C-rakennusten vesikattotyöt, koska kattovuotoja on jo esiintynyt sekä A-rakennuksen sisäpihan rakenne, josta aiheutuu vesivuotoja Pikkuparlamenttiin johtavaan yhdyskäytävään. Toisaalta ko. vesikattojen ja pihan korjaaminen erillään rakennusten muusta peruskorjauksesta on todennäköisesti erittäin vaikeaa. Pintarakenteiden uusimiset ja kunnostamiset tulevat käytännössä yleensä toteutumaan talotekniikan uusimisen sekä toiminnallisten muutostöiden seurauksena.

Tilojen teknisen korjausasteen tarkemmat määrittelyt edellyttävät jatkossa ao. rakennuslohkon suunnittelun yhteydessä tarkempia selvityksiä ja tutkimuksia sekä rakennus- että talotekniikan osalta. Tämän raportin ehdotuksissa ko. tarpeita on käsitelty siltä osin kuin teknisillä seikoilla arvioidaan olevan vaikutusta korjattavien tilojen toiminnalliseen sisältöön tai toteutusaikatauluun.

4.3 Logistiikkaselvitys

Peruskorjauksen hankesuunnittelu edellyttää MATSKU-työryhmän työn jatkamista materiaalihallinnon ja varastoinnin tilatarpeiden ja logistiikan osalta. Tätä varten käynnistettiin selvitystyö, joka oli vielä kesken toimikunnan lopettaessa työnsä. Tähän mennessä on selvitetty nykytilanteen materiaalivirtoja ja varastotiloja.

Logistiikkaselvityksessä tullaan tutkimaan erilaisia vaihtoehtoja järjestää varasto- ja arkistotiloja sekä saapuvan ja lähtevän tavaran hallintaa. Tavaran hallinnassa keskeisiä ratkaisuvaihtoehtoja ovat joko maanalaisiin tiloihin nojautuva huoltoliikenne tai nykyinen maanpäällinen ratkaisu. Selvityksessä tullaan esittämään näiden molempien vaihtoehtojen toteutustavat sekä vertailemaan niitä mm. logististen näkökohtien ja kustannusten kannalta. Hankesuunnitteluun liittyen selvitetään myös, mitä tiloja eri vaihtoehtoissa vapautuu muuhun käyttöön tai joudutaan ottamaan pois muusta käytöstä.

4.4 Kulttuurihistoriallisten ja muiden näkökohtien huomioiminen

Rakennuksia, erityisesti E-rakennusta, koskien on käytettävissä runsaasti kulttuurihistoriaan liittyvää tietoa. Suunnittelun alussa joudutaan sitä joltain osin täydentämään mm. tiloihin tehtyjen muutosten dokumentoinnilla. Tässä tarveselvitys-vaiheessa ei kulttuurihistoriallisia näkökohtia voida juurikaan ottaa huomioon tehtävissä ehdotuksissa, mutta on otettava huomioon, että ao. seikat saattavat joissakin tapauksissa vaikuttaa asetettujen tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksiin tai – tapoihin.

Muita näkökohtia, joita suunnittelussa joudutaan ottamaan huomioon, mutta joiden vaikutusta ei vielä suunnittelun tässä vaiheessa pystytä arvioimaan, ovat mm. palotekniset näkökohdat ja muut henkilöturvallisuuteen liittyvät asiat. Erityisesti E-rakennuksessa eivät monet ratkaisut vastaa tämän päivän määräyksiä.

5. RISTIRIITAISET TAVOITTEET

5.1 Tiloihin liittyvät tavoitteet

Tähän kappaleeseen on koottu tilojen käyttöön liittyvät tavoitteet, jotka ovat joko keskenään ristiriitaisia, selkeästi poikkeavat tilojen nykykäytöstä tai edellyttävät muusta syystä kriittistä tarkastelua. On erittäin todennäköistä, että kaikkia tilatarpeita

ei voida toteuttaa. Jos kaikki muut tarpeet toteutetaan, voidaan toimistotilojen määrää tuskin juurikaan nostaa, mahdollisesti sitä jopa joudutaan vähentämään.

Toimistotilojen lisätarve yleisesti (käyttäjäkysely)

Asuntojen käyttöönotto

- A-siipi: yläkerta 3 as, alakerta 2 as, B-siipi yläkerta 2 as, alakerta 2 as
- pohjoisen sisäänkäynnin vierailijatilat (B-siiven yläkerta, VISITOR)
- tiedotusyksikön tilat (B-siiven alakerta sis. myös korjausverstaan tilat, VISITOR)
- muu tilantarve (esim. kokoustilat)

Turvallisuusvalvomon siirto (VAPA)

- D1-kokoushuone (n. 30 hengen tila)
- kirjavaraston tiloja
- ATK-koulutustila pienenee (siirtoa muualle on toivottu käyttäjäkyselyssä)

Kirjaston tilajärjestelytarpeet (Kirjaston tilaselvitys)

- esityksessä katsotaan, ettei kokonaistilantarve kasva

Hiljentymishuone (edustajien kirje)

Koululaisparlamentti

Uudet hissiratkaisut (Esteettömyysryhmä)

- uusi hissi paternosterhissien lähelle sisäpihalle
- pohjoisen hissitornin 2 hissiä yhdistetään tavarahissiksi

Tavaraliikenteen siirtäminen maan alle (VAPA, VESPER)

VSS1:ssä olevien kirjavarastojen (ja arkiston) siirto muualle (VESPER)

Uuden laittilan (ATK-konehuone) rakentaminen VSS2:een (VAPA2)

Tiloihin liittyviä ristiriitaisia tavoitteita tulee suunnittelun edetessä esiin varmasti myös muita kuin tilojen riittävyttä koskien. Tällaisia ristiriitoja, joihin ei vielä tässä vaiheessa ole mahdollista ottaa kantaa, on odotettavissa ainakin viranomaismääräysten, käyttäjien toiveiden ja/tai kulttuurihistoriallisten arvojen sekä esteettisyyden kesken esim. seuraavissa seikoissa:

- vanhat arvokkaat valaisimet ja pintamateriaalit sekä tilaratkaisut – esteettömyyden ja hyvän työympäristön vaatimukset
- sisäilmaolosuhteet, paloturvallisuus – sisäpinnat ja rakenteet, joita ei haluta turmella
- veto-ongelmat – vanhat kauniit ikkunat.

5.2 Toteutusaikatauluihin liittyvät tavoitteet

Toteutusaikataulujen osalta on ainakin seuraavia tiloja/töitä, jotka on eri selvityksissä katsottu kiireellisiksi ja joiden aikataulun voi siten katsoa olevan keskenään ainakin osittain ristiriidassa:

- turvavalvomon siirto D-rakennuksessa (VAPA)
- eräät kuorisuojauksen parantamistoimet (VAPA)
- vierailijasisäänkäyntien toteutus (VISITOR, VAPA: vaihe 1)
- muiden sisäänkäyntien parantaminen (VAPA)
- ilmanvaihdon parantaminen/jäähdytyksen lisääminen työtiloissa (käyttäjäkysely)
- putkitunnelin putkistojen uusiminen (tekniset kuntoselvitykset)
- A, B ja C vesikattojen uusiminen (kiinteistötoimiston kuntohuomiot)
- ATK-konehuoneen/laitetilan siirto/VSS2 peruskorjaus (VESPER, VAPA2, VSS-toimikunta)
- VSS1 peruskorjaus (edellyttää edellisen toimenpiteen sekä kirjavarastojen siirron ensin) (VSS-toimikunta, VESPER).

6. TOIMIKUNNAN EHDOTUKSET

6.1 Tiloihin liittyvät tavoitteet

Tähän kappaleeseen on koottu PERKOLA-toimikunnan ehdotukset koskien eduskunnan peruskorjaushankkeessa huomioon otettavia kiinteistöjenkäytön toiminnallisia lähtökohtia ja tavoitetilaa. *Toimikunta ehdottaa, että suunnittelun tavoitevuodeksi tilojen toiminnallisuuden kannalta otetaan v. 2018.*

Yksilöidysti on tehty ehdotuksia koskien edellisessä kappaleessa esitettyjä keskenään ristiriitaisia tavoitteita. *Muiden käyttäjäkyselyssä ja eri selvityksissä esitettyjen tavoitteiden osalta ehdottaa PERKOLA-toimikunta, että ne voidaan tässä vaiheessa hyväksyä jatkosuunnittelun pohjaksi.* Mikäli jotkut tavoitteet jatkosuunnittelussa osoittautuvat olevan ristiriitaisia joko keskenään, teknisen tarkoituksenmukaisuuden tai kulttuuriarvojen kanssa tai aiheuttavat saavutettavaan hyötyyn nähden kohtuuttomia kustannuksia, tulee niitä tarkastella kriittisesti ja tarvittaessa teettää ko. asioiden huomioimisesta erillispäätökset.

6.1.1 Tilojen riittävyys yleensä

Suunnittelussa tulee tutkia, mitä mahdollisuuksia vähäiseen lisätilojen saantiin on esim. lisärakentamisella sisäpihoille, istuntosalin alapuolisten, ullakko- tms. tilojen käyttöönotolla tai maanalaisia tiloja hyödyntämällä. Lisäksi suunnittelussa on

otettava huomioon, mitkä ovat ne suunnat, joihin vielä jossain vaiheessa myöhemmin on mahdollista harkita lisärakentamista ja reitit nykyisistä rakennuksista näihin suuntiin on pidettävä avoimina.

Tilojen järjestelyillä ja mahdollisia lisätiloja hyödyntäen tulee tavoitteena olla:

- ***kokoustiloja lisätään jonkin verran:*** tarkastusvaliokunnalle tulee osoittaa oma kokoushuone, lisäksi tavoitteena tulee olla ainakin yksi isompi kokoustila, joka olisi helposti kalustettavissa tiedotustilakäyttöön, ja muutama toimistohuoneiden lomaan sijoitettu pienempi tila sekä korvaavat tilat muusta syystä poistuville kokoushuoneille
- ***osoitetaan vierailijatilat kutakuinkin VISITOR-työryhmän esittämän mitoituksen mukaisina***
- ***mikäli lisätilaa tämänkin jälkeen vielä löytyy, pyritään lisäämään toimistotiloja.***

Lisäksi pyritään osoittamaan pienempiä varasto- ja arkistotiloja toimistotilojen yhteyteen.

Toimistotilojen määrän lähtökohtana on, että eduskunnan kokonaistyöntekijämäärä ei tarkastelujaksolla (vuoteen 2018) enää kasva. Mikäli toimistotilojen lisätarvetta kuitenkin esim. työtehtävien muutosten tms. takia ilmenee, pyritään ne ratkaisemaan ensi sijassa tilankäyttöä tehostamalla esim. avokonttoriratkaisuilla. Mikäli hankesuunnittelun yhteydessä ilmenee, että tällaisiin ratkaisuihin näyttäisi olevan tarvetta, selvitetään ratkaisuja erikseen ao. käyttäjien kanssa esim. käyttäen hyväksi ns. work-place -suunnittelua (work-place -suunnittelussa yhdistetään tilankäytön suunnittelu sekä työprosessien läpikäynti ja tarvittaessa muuttaminen tavoitteena ao. toiminnon tehtävien hoitoa tukevien tehokkaiden ja toimivien tilojen aikaansaaminen). Mikäli tällaisilla ratkaisuilla ei toimistotilan mahdollista lisääntyvää tarvetta pystytä tyydyttämään, selvitetään erikseen jonkin soveltuvan toiminnan siirtämistä eduskuntakiinteistöjen ulkopuolelle. Toimikunnan työn yhteydessä ovat tällaisina mahdollisuuksina tulleet esiin esim. eduskunnan kirjasto ja oikeusasiamiehen kanslia.

6.1.2 Toimintojen sijoittuminen tiloihin ja tilojen laatutaso

Toimikunta katsoo, että lähtökohdaksi hankesuunnittelulle voidaan ottaa Tilatyöryhmä 2:ssa v. 2004 kirjatut periaatteet: "Työryhmä piti tärkeänä, että eduskunnan perustehtävien kannalta keskeiset yksiköt sijoittuvat tarkoituksenmukaisella tavalla ja mahdollisimman yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi. Muutoinkin pidettiin tärkeänä, että kaikki toiminnot sijoitetaan logistisesti oikeaan paikkaan ja mahdollisimman ehjinä kokonaisuuksina samoihin rakennuksiin ja kerroksiin." Näiden periaatteiden tarkempi soveltaminen ratkaistaan hankesuunnittelun yhteydessä.

Lähtökohtana toimistotilojen, talotekniikan ja kalustuksen laatutasolle on vastaava taso kuin Pikkuparlamentissa on toteutettu rakennusten kulttuurihistorialliset ym. erityispiirteet huomioiden.

E-rakennuksen yleisissä tiloissa pintamateriaalien, kalusteiden yms. laatutason määrittelevät ensi sijassa kulttuurihistorialliset näkökohdat kuitenkin niin, etteivät valitut ratkaisut vaikeuta eduskunnan toimintaa tiloissa.

6.1.3 Yksittäisiin ehdotuksiin liittyvät kannanotot

Asuntojen käyttöönotto: *Kiinteistönhuoltohenkilöstöä varten jätetään 2-3 asuntoa, muut asunnot voidaan muuttaa kokous-, toimisto- tms. tiloiksi.*

Vierailijaliikenteen järjestelyt: *Suunnittelun lähtökohdaksi otetaan tässä peruskorjauksessa VISITOR-työryhmän esitys vierailijasisäännästä ja vastaanotto-tiloista, suunnittelussa tulee kuitenkin huomioida, että myöhemmin sisääntuloa varten voitaisiin rakentaa erillinen lisärakennus pohjoisen siiven pohjoispuolen kalliota hyödyntäen.*

Eduskuntatiedotuksen tilat: *Eduskuntatiedotukselle toteutetaan uudet tilat joko VISITOR-työryhmän ehdotuksen mukaisesti pohjoisen asuntosiiven alakertaan tai hyödyntämällä eteläisen asuntosiiven tiloja. Asia ratkaistaan hankesuunnittelussa, jossa myös selvitetään mahdollisesti väistymään joutuvien toimintojen sijoittelu.*

Turvallisuusvalvomon siirto: *Turvallisuusvalvomo siirretään D-rakennuksen katutasoon VAPA-työryhmän ehdotuksen mukaisesti ja vierailijaliikenne C- ja D-taloihin ohjataan tätä kautta, osasta kirjavaraston tiloja luovutaan ja ATK-koulutustilalle pyritään löytämään uusi paikka tai, jos se ei onnistu, hyväksytään, että tila pienenee.*

Kirjaston toimintatilojen järjestelytarpeet: *Hankesuunnitelmassa selvitetään kirjaston tilajärjestelytarpeiden toteuttamismahdollisuudet ja lisäksi selvitetään vaihtoehtona kirjaston siirtämistä pois eduskuntakiinteistöistä.*

Hiljentymishuone: *Hankesuunnitelmassa tutkitaan, voidaanko esitetty tarve toteuttaa joko erillisellä tilalla tai muita tiloja hyödyntäen.*

Koululaisparlamentti: *Koululaisparlamentille ei varata tilaa tämän peruskorjauksen yhteydessä.*

Uudet hissiratkaisut ja tavaraliikenteen siirtäminen maan alle: *Nämä ehdotukset selvitetään hankesuunnitelmassa (ja logistiikkaselvityksessä).*

VSS1:ssä olevien kirjavarastojen ja arkiston siirto muualle: *Suunnittelun lähtökohdaksi otetaan, että kirjavarasto ja arkisto tulee siirtää pois VSS1:stä, hankesuunnitelmassa (ja logistiikkaselvityksessä) selvitetään miten asia ratkaistaan.*

Uuden laitetalan (ATK-konehuone) rakentaminen: *Uuden laitetalan rakentaminen toteutetaan VESPER-projektiryhmän ehdotuksen mukaisesti.*

Väestönsuojatilojen käyttö toimistotiloina: Hankesuunnittelun yhteydessä selvitetään mahdollisuudet ja tarve käyttää peruskorjattuja VSS-tiloja toimistotiloina ainakin peruskorjauksen ajan.

6.2 Korjausten toteutusjärjestys

Hankesuunnittelun ja yksityiskohtaisen suunnittelun tarkoituksenmukaisen toteutuksen vuoksi on tarve tehdä esitys halutusta korjausjärjestyksestä. On kuitenkin otettava huomioon, että hankesuunnittelun aikana saadaan tarkempaa tietoa sekä rakennusosien ja teknisten järjestelmien kunnosta että tiloihin ja järjestelmiin liittyvistä teknisistä ratkaisuista, joilla saattaa olla huomattava vaikutus tarkoituksenmukaisen korjausjärjestyksen määrittelyssä. **Siksi tässä vaiheessa määriteltävä korjausjärjestys on nähtävä osin alustavana ja sitä tulee tarkistaa hankesuunnittelun jälkeen ja tarvittaessa myöhemminkin.** Tässä vaiheessa oleellisin päätettävä asia olisi kalliotilojen korjausten aikataulutaminen maanpäällisiin tiloihin nähden sekä, erityisesti talousarvioehdotuksen tekoa varten, esitys vuonna 2008 käynnistettävien töiden laajuudesta.

Toimikunta esittää seuraavan aikataulun hyväksymistä jatkosuunnittelun pohjaksi:

EDUSKUNTAKIINTEISTÖJEN PERUSKORJAUKSEN PROJEKTIAIKATAULU

22.3.2007

Kiinteistötoimisto/Timo Korhonen

	2007				2008				2009				2010				2011				2012				2013				2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
E-rakennuksen keittiö peruskorjaus																																				
E-rakennuksen peruskorjaus																																				
A- ja B-rakennusten peruskorjaus																																				
C-rakennuksen peruskorjaus																																				
D-rakennuksen turvallisuusvalvomon siirto																																				
D-rakennuksen peruskorjaus																																				
VSS 1-3 peruskorjaus																																				
Yht. 102 M€(alv 0%)																																				

Aikatauluun on merkitty myös korjausjärjestyksen mukainen alustava määrärahojen jakautuminen eri vuosille. Kokonaiskustannus perustuu maanpäällisten osien osalta alustavaan neliöhinta- ja korjausastepohjaiseen arvioon suunnittelu- ja rakennuskustannuksista eikä se sisällä irtokalusteiden eikä mahdollisten väliaikaisten tilojen kustannuksia eikä muuttokustannuksia. Pohjana ovat aiemmin kansliatoimikunnalle esitetyt kustannusarviot, joita on tarkistettu D-rakennuksen osalta. Aiempiin kustannusarvioihin ei sisällynyt laajempia toiminnallisia muutoksia, mutta D-rakennuksen valvomon siirto on siihen liittyvän tekniikan takia kustannuksiltaan niin merkittävä, että sen vaikutusta on pyritty erikseen arvioimaan. Myös D-rakennuksen toteutuksen jakaantuminen kahteen vaiheeseen on huomioitu kustannuksia lisäävänä tekijänä.

Väestönsuojatilojen osalta kustannus perustuu valmius- ja väestönsuojatoimikunnan esittämään kustannusarvioon, johon ei sisälly esim. irtokalusteita eikä toiminnallisia järjestelmiä. Kustannukset on arvioitu pääosin 12/2005 kustannustasossa. Siten kustannukset tulee tässä vaiheessa nähdä hyvin alustavina ja ne tarkentuvat hankesuunnittelussa sekä vaiheittain suunnittelun edetessä.

Esitettyssä aikataulussa on pyritty siihen, että toimikunnan työn yhteydessä seuraavat erittäin kiireellisiksi osoittautuneet työt voitaisiin toteuttaa mahdollisimman pian:

- uuden vierailijasisäänkäynnin ja vastaanottoilojen järjestelyt, perusteluna nykyisten järjestelyjen aiheuttamat häiriöt ja haitat eduskunnan toiminnalle
- D-rakennuksen turvavalvomon siirto, erityisesti rakennustyön aikaisten turvajärjestelyjen tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi
- väestönsuojien peruskorjauksen aloitus: valmius- ja väestönsuojatoimikunnan raportissa esitetyt perustelut.

Ehdotuksessa on toisaalta myös pyritty siihen, että A-C -rakennusten korjaus ei joutuisi odottamaan turhan kauan, kun otetaan huomioon rakennusten rakennustekniset (mm. vesikatot ja A-rakennuksen sisäpiha) ja sisäilmassa koetut ongelmat. Ehdotuksen rahoitustarve on melko tasainen ja kerralla käynnissä olevien korjausten määrä lienee eduskunnan muun toiminnan kannalta vielä kohtuullinen, vaikkakin paineita rakennuttajana toimivan kiinteistötoimiston resurssien väliaikaiseen lisäykseen voi ilmetä.

Ehdotuksen riskinä on mm. se, että E-rakennuksen korjausten siirtyminen pääosin korjausjakson loppuun voi merkitä ko. rakennuksen vaatimien välttämättömien, erityisesti talotekniikkaan liittyvien, väliaikaisten korjausten lisääntymistä. Tällaisten korjausten välttämiseksi tai ainakin niiden suorittamisen helpottamiseksi on aikataulussa varauduttu alkuvaiheessa tekemään joitain välttämättömiä talotekniikkaan liittyviä töitä (esim. putkitunnelin putkistojen uusiminen), joiden laatu ja laajuus selviävät tarkemmin hankesuunnittelun yhteydessä. Toisaalta E-rakennuksessa varsinkin yleiset tilat ovat tehostetun vuosikorjaustoiminnan takia melko hyvässä kunnossa.

Toinen ehdotuksen vaikeus, lähinnä kustannuksia nostavassa mielessä sekä jonkin verran koko korjaushanketta pidentäen, on D-rakennuksen peruskorjauksen jakaantuminen valvomon erillistyön takia kahteen osaan. Kun valvomo siirretään ennen ATK-salien uusimista ja muiden rakennusten korjausten aloittamista, jouduttaneen melko laajasti tekemään johdotuksia ym. töitä kahteen kertaan. Toisaalta eri vaiheiden toteutusjärjestyksistä riippumatta on joka tapauksessa varauduttava erilaisten järjestelmien väliaikaisratkaisuihin. Tämänkin ongelman laajuus ja ratkaisumahdollisuudet tulevat tarkemmin selvitettäväksi hankesuunnittelun yhteydessä. Siinä vaiheessa voidaan myös harkita, olisiko D-rakennuksen loppuosan korjausten siirto toteutettavaksi vasta E-rakennuksen jälkeen kuitenkin nyt esitettyä järjestystä tarkoituksenmukaisempi vaihtoehto.

6.3 Korjaushankkeen organisointi

Korjaushankkeen onnistumisen edellytyksenä on, että hankkeen eri osapuolet voivat tarkoituksenmukaisella tavalla osallistua korjaustöiden suunnitteluun ja toteutukseen. On tärkeää, että poliittiset päätöksentekijät saavat riittävän tiedon ja pääsevät oikeassa vaiheessa vaikuttamaan hankkeen sisältöön. Myös tilojen käyttäjien kuulemisen hankkeen aikana tulee olla riittävää ja oikea-aikaista.

Hankkeeseen liittyvät laajemmat suunnitelmien hyväksymistä sekä suurempia hankintoja koskevat muodolliset päätökset tehdään kansliatoimikunnassa. Pienempiä hankintapäätöksiä tekevät myöhemmin päätettävien valtuuksin hallintojohtaja ja kiinteistötoimiston johto. Monia suunnitelmien sisältöön liittyviä käytännön päätöksiä tehdään suunnittelukokousten yms. yhteydessä. Kansliatoimikunta on asettanut turvallisuustyöryhmän (PEKTUS), jonka tehtävänä on mm. turvallisuusnäkökohtien huomioon ottamisen varmistaminen peruskorjauksessa. On hyvin mahdollista, että myös joitain muita erillisiä käyttäjäryhmiä tullaan perustamaan.

PERKOLA-toimikunta ehdottaa, että peruskorjaushanketta varten perustetaan rakennustoimikunta, jonka tehtävänä on toimia hankkeen suunnittelua ohjaavana ja rakentamista valvovana toimielimenä. Toimikunnan puheenjohtajiston muodostaisi puhemies ja jäseninä olisivat kunkin eduskuntaryhmän nimeämä kansanedustaja sekä pääsihteeri, hallintojohtaja ja kiinteistötoimiston toimistopäällikkö. Esittelijänä toimisi tilaajan projektinjohtajana toimiva kiinteistötoimiston apulaistoimistopäällikkö ja sihteerinä rakennuttajakonsultin projektipäällikkö.

Toimikunta ehdottaa myös, että hankkeelle nimetään projektin johtoryhmä, jonka tehtävänä on valmistella rakennustoimikunnassa ja kansliatoimikunnassa käsiteltävät asiat. Johtoryhmän muodostaisi kanslian johtoryhmä sekä kiinteistötoimiston johto. Johtoryhmä nimeäisi eri korjausvaiheille projekti-/suunnitteluryhmät, joihin kuuluisi eduskunnasta käyttäjien edustajia sekä kiinteistötoimiston ja tapauskohtaisesti muiden yksiköiden (esim. tietohallintotoimiston tai turvallisuusyksikön) edustajia. Rakennuttajakonsultin ja suunnittelijoiden osallistuminen eri ryhmien työhön tulee suunnitella erikseen.

Litteet erillisenä kansiona

- 1. Toimikunnan asettamispäätös*
- 2. Toimikunnan pöytäkirjat*
- 3. Toimikunnan työohjelma*
- 4. Käyttäjäkyselyn kyselylomake*
- 5. Luettelo käyttäjäkyselyyn vastanneista tahoista*
- 6. Yhteenveto käyttäjäkyselyn tuloksista*
- 7. Muut peruskorjausta sivuavat Eduskunnan hankkeet sekä niiden tiloja tai korjaustöitä koskevat ehdotukset - yhteenveto*
- 8. Yhteenveto tilatyöryhmän 1999 tuloksista*
- 9. Tilatyöryhmä 2:n raportti*
- 10. LVISA-tekniinen kuntokartoitus*
- 11. Rakennusteknisiä kuntohuomioita*
- 12. Vaihtoehtoiset tilatavoitteet*
- 13. Vaihtoehtoiset toteutusaikataulut*